

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Навчально-науковий інститут права та політології
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

«Політика національної стійкості»
Освітньо-наукова програма «Політологія»

Рік навчання 2 , семестр 3
(Вступ 2025 р.)

Форма навчання: очна (денна, вечірня) / заочна

Галузь знань

С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні
відносини

Спеціальність

С2 Політологія

Освітній рівень

третій (освітньо-науковий) рівень
вищої освіти

Назва кафедри та викладач / викладачі	Кафедра політичних наук Викладач: Новакова Олена Вікторівна : https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=zvpml0IAAAAJ Інформація про викладача на сайті факультету: E-mail: o.v.novakova@udu.edu.ua		
I. Основна мета/цілі навчання	формування у аспірантів глибоких теоретичних знань та практичних навичок щодо концептуальних основ, механізмів та інструментів розробки й реалізації політики національної стійкості у контексті сучасних глобальних та регіональних викликів.		
II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	Навчальна дисципліна вибіркова Цикл спеціальної підготовки Шифр у навчальному плані: СВ02		
III. Обсяг навчальної дисципліни	Форма навчання	Очна (денна/вечірня)	Заочна
	Кількість кредитів	3	3
	Загальна кількість годин	90	90
	Лекційні заняття	10	4
	Семінарські/практичні заняття	26	6

IV. Змістовий модуль 1. Теоретико-концептуальні основи національної стійкості.**Короткий зміст навчальної дисципліни****Тема 1.** Національна стійкість: сутність, концепції та моделі.**Тема 2.** Індекси та методи оцінки національної стійкості.**Змістовий модуль 2. Складові та виміри політики національної стійкості.****Тема 3.** Політико-інституціональна стійкість.**Тема 4.** Місцеве самоврядування та громадянське суспільство як суб'єкти політики національної стійкості.**Тема 5.** Міжнародне співробітництво та стійкість (досвід НАТО, ЄС).Інформація з навчальної дисципліни викладена на освітній платформі Moodle: <https://dle.udu.edu.ua/course/view.php?id=823>

V. Результати навчання

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми політичних наук державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у провідних наукових виданнях

РН03. Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

VI. Порядок та форми і методи поточного контролю**критерії оцінювання**

Поточний контроль	опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, дослідницькі завдання), онлайн-тести.
Підсумковий контроль	Залік

Система оцінювання знань аспірантів з дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модуля), модульний та підсумковий контроль знань. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, семінарських занять. Модульний контроль проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку чи іспиту, визначеного робочим навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання навчальних досягнень здобувачів за семестр, що визначає рівень загального розуміння логіки курсу, уміння синтезувати набуті знання, і передбачає перевірку оволодіння здобувачами програмним матеріалом навчальної дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань, умінь, навичок і набутих компетентностей як результатів опанування навчального курсу.

На початку вивчення навчальної дисципліни здобувач повідомляють про наявність робочої навчальної програми (силабусу), про кількість змістових модулів, зміст, форми проведення контролю та критерії їх оцінювання. При поточному контролі оцінці підлягають: рівень знань, умінь і навичок аспірантів, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; результати виконання завдань самостійної роботи тощо.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня володіння здобувачами навчальним матеріалом з навчальної дисципліни за результатами виконання усіх видів навчальних завдань, що виносяться на поточний контроль, тобто за результатами поточної успішності. Поточна успішність з навчальної дисципліни оцінюється від 0 до 100 балів включно. Здобувач одержує залік, якщо за результатами поточного контролю він набрав 60 і більше балів. Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав менше 60 балів, він повинен виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів одержати відповідну кількість залікових балів з навчальної дисципліни. Якщо за результатами поточного контролю здобувач набрав 60 і більше балів, проте хоче полішити свій підсумковий результат, він також може виконати залікове завдання і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з навчальної дисципліни. Якщо здобувач за результатами підсумкової атестації набрав від 0 до 34 балів, він повинен пройти повторне вивчення освітнього компонента відповідно до порядку, визначеного в Університеті, і лише після цього перескладати підсумковий контроль на загальних підставах.

Залік на денній та вечірній формах здобуття вищої освіти оформлюється після останнього семінарського заняття у відповідному семестрі відповідно до розкладу залікової сесії, на заочній формі навчання – за розкладом навчально-екзаменаційної сесії. Результати заліків вносять до відомості обліку успішності, після чого переносять до електронної бази даних обліку успішності здобувачів.

Якщо здобувач не погоджується з оцінкою підсумкової атестації, він може в день оголошення результатів подати в деканат апеляційну заяву. Наступного дня проводиться засідання апеляційної комісії. Про порядок складання екзаменів, перескладання і оскарження результатів див. Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей:

• повнота розкриття питання; • логіка викладення, культура мовлення; • впевненість, емоційність та аргументованість; • використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); • аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань:

• повнота розкриття питання; • цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; • акуратність оформлення письмової роботи; • підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки (комп'ютерних технологій), різних технічних засобів (плівок, слайдів, приладів, схем тощо).

Рівень відповідності критеріям

***Творчий рівень (90 – 100 балів).** Здобувач виконав програму навчальної дисципліни повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.*

***Високий рівень (80 – 89 балів).** Здобувач виконав програму навчальної дисципліни в повному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах програми навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.*

***Достатній рівень (70 – 79 балів).** Здобувач виконав програму в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.*

***Задовільний рівень (65 – 69 балів).** Здобувач загалом виконав програму, але більшість тем засвоїв поверхово.*

***Низький рівень (60 – 64 балів).** Здобувач засвоїв теми з навчальної дисципліни, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості питань курсу.*

Незадовільний рівень:

35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково виконав програму, не засвоїв більшості тем програми курсу, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку;

0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань програми, не володіє навчальним матеріалом.

**VII.
Політика
курсу**

Консультації проводяться за графіком консультації кафедри. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні. Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може буде знижена.

Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами: опитування (усне, письмове) – 5 балів; участь у дискусії, обговоренні – 5 балів; реферативні повідомлення – 5 балів; доповіді – 10 балів; підготовка і презентація реферату – 15 балів; науково-творчі роботи – 20 балів, онлайн тести – 20 балів.

*Здобувачам можуть зараховуватися бали за неформальну освіту (участь у професійних семінарах, вебінарах, тренінгах тощо) з відповідних тем курсу (замість окремих видів практичної чи самостійної роботи з курсу). Для цього здобувачі мають представити сертифікат учасника/учасниці і підготувати короткий звіт-аналіз опрацьованих питань.

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Адаптивні зміни політичного поля України в умовах війни : монографія / за ред. О. О. Рафальського, О. М. Майбороди. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 672 с.
 2. Домарев В. В. Система ситуаційного управління: теорія, методологія, рекомендації. Київ : Знання України, 2017. 347 с.
 3. Зеленько Г.І. Кризи політичного розвитку в Україні: причини та зміст // Політичні дослідження. 2021. № 2. С. 33-61.
 4. Кондратенко О. Ю. Україна у світових рейтингах демократії : монографія. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 176 с.
 5. Новакова О.В. Комунікативні аспекти формування довіри до влади // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. Випуск 26: збірник наукових праць. К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 31-36.
 6. Новакова О.В. Розвиток місцевого самоврядування як чинник стійкості українського суспільства в умовах російської військової агресії. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 22: Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. 2023. Вип.33.
 7. Новакова О., Остапенко М. Проблеми та механізми легітимації політичної влади в умовах воєнного стану українського суспільства. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методики викладання соціально-політичних дисциплін. Випуск 37: збірник наукових праць. 2025. С. 5-13.
 8. Політична система України: конституційна модель та політичні практики : монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с
-

-
9. *Політичний процес у незалежній Україні: підсумки і проблеми*. Київ: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2022. 704 с.
 10. *Пояркова Т.К. Кризовий синдром модернізації незалежної України: причини виникнення та засоби подолання: Монографія*. Суми: Університетська книга, 2015. 355с.
 11. *Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року»* : Указ Президента України від 11.08.2021 № 347/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#n2>
 12. *Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»* : Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
 13. *Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України»* : Указ президента України від 26.08.2021 № 447/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4472021-40013>
 14. *Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію людського розвитку»* : Указ Президента України від 02.06.2021 № 225/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225/2021#n2>
 15. *Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія*. Київ : НІСД, 2022. 456 с.
 16. *Резнікова О. О. Забезпечення національної безпеки і національної стійкості: спільні риси і відмінності*. Вісник Львівського університету. Серія: 17. Філософсько-політологічні студії. 2018. № 19. С. 170–175.
 17. *Резнікова О. О. Концептуальні підходи до вибору моделі забезпечення національної стійкості. Стратегічні пріоритети*. 2019. № 1. С. 18–27.
 18. *Резнікова О. О. Порівняльний аналіз основних концептуальних підходів до розбудови національної стійкості*. Вісник Львівського університету. Серія: Філософсько-політологічні студії. 2020. № 28. С. 175–181.
 19. *Резнікова О. О., Войтовський К. Є., Лепіхов А. В. Організація системи забезпечення національної стійкості на регіональному і місцевому рівнях : аналіт. доп. Київ : НІСД, 2021. 140 с.*
 20. *Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції*. К.: Наш формат, 2018. 607с.
 21. *Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії*. К.: Наш формат. 2019. 562с.
 22. *Cavelty, M. D., Kaufmann, M., & Kristensen, K. S. (2015). Resilience and (in)security: Practices, subjects, temporalities. Security Dialogue, vol. 46 (1), 3–14*
 23. *Building National Resilience. Creating a Strong and Flexible Country. National Resilience Promotion Office, Cabinet Secretariat, Japan. (n. d.). www.cas.go.jp Retrieved from https://www.cas.go.jp/jp/seisaku/kokudo_kyoujinka/en/e01_panf.pdf (viewed 10.01.2019)*
 24. *Chandler, D. (2014). Beyond neoliberalism: resilience, the new art of governing complexity. Resilience, 2:1, 47–63.*
 25. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського . URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>*
 26. *Наукова бібліотека НПУ ім. М.П.Драгоманова. URL: <http://lib.npu.edu.ua/>*
 27. *Національна парламентська бібліотека України. URL.: <http://nplu.org/>*
 28. *Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Гетьмана Кучеріва. URL: <http://dif.org.ua/ua/>*
 29. *Українське демократичне коло. URL: <http://polityka.in.ua/info/404.htm>*
 30. *Київський міжнародний інститут соціології.*
 31. *URL: <http://kiis.com.ua/ua/news/view-86.html>*
-

-
32. Офіційний сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
 33. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
 34. Офіційний сайт Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>
 35. Офіційний сайт Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. URL: <http://www.ipiend.gov.ua/>

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри політичних наук протокол № 5 від 30 грудня 2025 р.